Жыве Беларусь!

Народная Газета

Орган Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

№7 (1024) 11 студзеня 1995 г. Серада. | Выдаецца з кастрычніка 1990 года на беларускай і рускай мовах. | Тыраж 541972 экз. | Кошт у розніцу — 100 руб.

Учора...

Старшынёй Мінскага гарвыканкама стаў Уладзімір Ярмошын

Учора стала вядома імя галоўнага прадстаўніка прэзідэнцкай вертыкалі ў сталіцы Беларусі. Дэпутаты Мінскага гарсавета пагадзіліся з кандыдатурай Прэзідэнта, прагаласаваўшы за Уладзіміра Васільевіча Ярмошына, які дагэтуль працаваў першым намеснікам старшыні гарвыканкама.

Аляксандр Міхайлавіч Герасіменка захаваў за сабой пасаду старшыні гарадскога Савета.

ФАКС

*ФАКТЫ*АРГУМЕНТЫ*КОММЕНТАРИИ*СОБЫТИЯ*

Вкратце

Правительство России по поручению президента предложило участникам "незаконных вооруженных формирований на территории Чеченской Республики" с 8 часов 10 января на 48 часов прекратить огонь, оставить позиции, боевую технику, сложить оружие, возвратить лиц, захваченных во время вооруженных столкновений.

С утра 10 января российские войска прекратили обстрелы опорных пунктов формирований Дудаева как в чеченской столице — Грозном, так и в других регионах республики.

❑

Родители солдат, погибших в армии в мирное время, а также направленных сейчас для участия в военных действиях в Чечне, продолжили вчера многодневную акцию протеста в Москве против "кровопролития в республике".

Они пикетировали Генеральный штаб вооруженных сил России и требовали немедленно вывести российские войска из Чечни.

❑

Беларусь передала в аренду на 25 лет два находящиеся на ее территории объекта вооруженным силам России, сообщил в понедельник на пресс-конференции в Минске белорусский премьер Михаил Чигирь.

В аренду передаются возводящаяся в Барановичах станция по предупреждению ракетного нападения и центр по управлению российским подводным атомным флотом в Вилейке.

❑

Число замерзших на московских улицах до смерти с начала декабря, когда наступили морозы, достигло 50 человек.

Как сообщили в Московском департаменте здравоохранения, пятидесятый погибший, как и все предыдущие жертвы, находился в состоянии алкогольного опьянения.

❑

Курс российского рубля по отношению к доллару США на торгах Московской межбанковской валютной биржи 10 января упал на 38 пунктов по сравнению с торгами в пятницу и составил 3705 рублей.

❑

Завтра в Минск прибывает Джордж Сорос

В программе визита известного финансиста и филантропа — встреча с Президентом Республики Беларусь Александром Лукашенко и министром иностранных дел Владимиром Сенько.

Только в прошлом году Сорос потратил на благотворительные программы его фондов, которые существуют в двадцати трех странах мира, 183 миллиона долларов. За время существования Белорусского фонда Сороса, основанного в октябре 1992 года, американским миллиардером выделено для поддержки науки, культуры и образования в нашей республике 3,5 миллиона долларов.

Вероника БЕГУН.

Милицейская академия — 2?

Постановлением Кабинета Министров Беларуси Могилевскому факультету Академии милиции МВД возвращен статус самостоятельного учебного заведения.

Могилевский факультет существует уже более 40 лет, причем раньше он готовил кадры лишь для транспортной милиции. С приобретением нового статуса он будет выпускать работников уголовного розыска и отдела по борьбе с экономической преступностью.

Курсантами этого учебного заведения смогут стать не только демобилизованные из армии и органов МВД граждане, но и выпускники средних школ.

Александр АЛЕКСАНДРОВИЧ.

Восстанию посвящается

Сегодня на Минском главпочтамте состоится специальное гашение марок, посвященных 200-летию восстания 1794 года.

На четырех почтовых миниатюрах портреты главных героев этого события: Андрея Тадеуша Костюшко, Михала Клеофаса Огинского, Якуба Ясинского и Томаша Волжевского. Номиналы марок равны соответственно 1000, 1000, 600 и 600 рублям. Автором этих миниатюр является художник Николай Рыжий.

Юрий ДОМНИЧ.

Опять граница дружбы?

"Теперь мы имеем границу, которая будет служить людям".

Таков, по словам заместителя министра иностранных дел Беларуси Станислава Огурцова, итог напряженных переговоров по уточнению границы между Беларусью и Литвой.

Всего рассматривалось 86 спорных участков. Как известно, самым трудным был вопрос о станции Гадутишки. Наконец ее поделили: сама станция отошла нашей стороне, здание вокзала и вспомогательный путь — литовцам, а эксплуатироваться станция будет совместно.

Достигнута окончательная договоренность по санаторию "Беларусь" в Друскининкае и станции слежения за обстановкой в озере Дрисвяты близ Игналинской АЭС, которая находится на нашем берегу. Фактически стороны обменялись этими объектами на том условии, что территория, на которой они находятся, отдается в аренду.

Олег ГРУЗДИЛОВИЧ.

Телеграмма Олега Трусова Ивану Рыбкину

Телеграмма, подписанная Олегом Трусовым от имени исполкома Белорусской социал-демократической Громады, направлена в Государственную думу России ее председателю Ивану Рыбкину. В ней выражен протест официальной Москве, которая "имеет наглость призывать к воссоединению Беларуси и России".

"Мы хотим равноправного сотрудничества со всеми государствами, включая и демократическую и цивилизованную Россию. Мы искренне желаем нашей великой восточной соседке как можно скорее стать такой страной", — говорится в телеграмме белорусских социал-демократов.

Петр КУНЦЕВИЧ.

Купе нам будет... снится?

Как сообщили в управлении Белорусской железной дороги, с 11 января в полтора раза повышаются цены на проезд в пассажирских поездах межгосударственного сообщения.

Это вызвано изменением курса белорусского рубля к российскому, который установлен Национальным банком республики в соотношении 1:3. Таким образом, билет в плацкартном вагоне самого "дешевого" поезда №4 Минск—Москва будет стоить вместо 42 — 63 тысячи, в купейном — вместо 67 — почти 100 тысяч белорусских рублей.

Стоимость проезда на маршрутах пригородного сообщения и билетов на местные поезда в пределах республики остается на прежнем уровне.

Светлана ЮЗИК.

Спорт-экспресс

В очередном туре розыгрыша кубка МХЛ минский "Тивали" принимал дома московский "Спартак" и проиграл со счетом 3:4.

❑

В Раубичах проходит чемпионат Беларуси по биатлону.

В первый день соревнований мужчины состязались в гонке на 20 км, а женщины преодолевали 15-километровую дистанцию. В этих видах победу одержали недавний юниор Алексей Айдаров и не нуждающаяся в рекомендациях Светлана Парамыгина.

Выпуск подготовлен по сообщениям корреспондентов "Народной газеты", агентств ИТАР—ТАСС, Интерфакс, Белинформ, БелаПАН, РИД.

агенцтва Грачуова

Курсы обмена наличных валют в коммерческих банках на 10 января 1995.
тел./факс (0172) 325-105

НАИМЕНОВАНИЕ БАНКА	Доллар США		Немецкая марка		Российск. рубль		Телефоны для справок
	Покупка	Продажа	Покупка	Продажа	Покупка	Продажа	
1. КОМПЛЕКС-БАНК	10835*	11200	6895*	7186	2.48	2.82	067
2. БЕЛВНЕШЭКОНОМ-БАНК	10950*	11250	7035*	7230	2.40	2.80	267-022
3. БЕЛАРУСБАНК	11550 11650**	12120*	7218 7281**		2.71*	3.03*	239-250
4. БЕЛБИЗНЕСБАНК (гл.операц.управ)	11200*	11500*	7000*	7400*	2.60	3.00	067
5. НАРОДНЫЙ БАНК	11050*	11450	7050*	7350	2.56	2.82	238-610
6. ПРОФБАНК	11250*	11700	6950*	7250	2.70	3.00	239-344
7. СБЕРБАНК	11100	11500	7000	7300	2.65	2.80	067
8. ОЛИМП	11200 11256**	11600 11658**	7088 7123**	7388 7425**	2.73 2.84**	3.00 2.95**	508-556
9. ДУКАТ	11250*	11700	7200*	7500	2.40	3.00	201-063
10. СП ГУБИСС РЕСУРС	10800	11400	6600	7260	2.40	2.90	769-177
11. БЕЛБАЛТИЯ	11150	11750	7000	7350	2.70	2.90	207-625
12. "СОЛИД"	10900	11350	6950	7350	2.60	2.75	202-993 067
13. БЕЛБИЗНЕСБАНК (гор. дирекция	11200	11500	7100	7300	2.65	2.90	634-341
14. МИЛАВИЦА филиал АКБ ДУКАТ	11250*	11600	6950	7450	2.30	2.80	372-825
15. ф. п. "ИНТЕРКОНТИНЕНТАЛЬ"	11100	11600	6700	7200			293-187
16. ВЕЛЕС филиал АКБ ДУКАТ	11250	11400	7150	7300	2.60	2.95	
17. БЕЛИНВЕСТБАНК	11000	11400	6900	7300	2.30	3.00	
18. филиал № 1 банка ОЛИМП	11100*	11400	6800*	7200			291-646
19. ПОИСК	11400	11700	6950	7270	2.40	2.70	
20. ЕВРОПЕЙСКИЙ	11100 11600**	11600 11750**	7150 7450**	7500 7580**	2.70 2.80**	2.85 3.00**	
21. МАГНАТБАНК ф-л 001	10950*	11350*	6800*	7050*	2.65	2.90*	
22. МИНСКИЙ ТРАНЗИТНЫЙ БАНК	11000 10525**	11450 12000**	6700 7350**	7300 7800**	2.45	2.80	

*-Возможна операция за наличный и безналичный расчет
**-Операция проводится только по безналичному расчету

На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Самым цяжкім зноў аказаўся 6-ы артыкул

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Ранішняе пасяджэнне Вярхоўнага Савета пасля "Рознага" пачалося незвычайна: з паведамлення Мечыслава Грыба, які напярэдадні атрымаў дакументальнае сведчанне аб тым, што кіраўніцтва ААН зменшыла нарэшце гадавы ўзнос Беларусі ў гэтую арганізацыю, што дапаможа нам зэканоміць вельмі патрэбных некалькі мільёнаў долараў. Калі дадаць да гэтага нядаўняе пашырэнне квоты на экспарт у Еўропу нашага тэкстылю (такое рашэнне прыняла Еўрапейская арганізацыя па тарыфах і гандлю), то відавочна, што намаганні парламента, яго кіраўніцтва, Міністэрства замежных спраў, нашых дыпламатаў па стварэнню Беларусі лепшых умоў для міжнароднага супрацоўніцтва нарэшце далі канкрэтны вынік. Нагадаю, як у сакавіку мінулага года дэлегацыя Вярхоўнага Савета Беларусі на чале з Мечыславам Грыбам ўпершыню наведала Еўрапарламент. Тады былі праведзены напружаныя перамовы па балючых для нас пытаннях. Сярод іх — і пра пашырэнне квоты на гандаль тэкстылем. Дэлегацыю папярэдзілі, што лягчэй вырашыць многія палітычныя праблемы, чым дабіцца нейкай эканамічнай ільготы, тым больш для краіны, скажам так, "зялёнай" на міжнароднай арэне. Але беларусам абяцалі дапамогу і слова свае стрымалі.

Каб і мы гэтак жа моцна трымалі свае словы і абяцанні! Выказваю гэтае пажаданне, маючы на ўвазе ўчарашняе абмеркаванне законапраекта "Аб друку і іншых сродках масавай інфармацыі". Прадбачу, што сёння, пасля таго, як Беларусь праславілася на ўвесь свет чарговым скандалам у сувязі з наступам дзяржавы на свабоду друку, цікавасць міжнароднага супольніцтва да таго, якім будзе наша інфармацыйнае заканадаўства, узрасце ў шмат разоў. У прынцыпе гэта наша апошняя магчымасць рэабілітаваць сябе ў вачах тых дзеячаў важных міжнародных арганізацый (у якія мы, дарэчы, хочам уступіць), якія ўпэўнены: са свабодаю прэсы ў нас не ўсё ў парадку. Такім чынам, ці здасць Беларусь гэты экзамен?

Цяжка адказаць адназначна. Закон, які журналісты напярэдадні ацэньвалі ў прынцыпе станоўча, яшчэ не прыняты, хаця амаль што 50 яго артыкулаў прайшлі выпрабаванне галасаваннем. Засталося разабрацца толькі з 6-м артыкулам, дзе ідзе гаворка аб мове дзяржаўных сродкаў масавай інфармацыі ў Беларусі. Пакуль што вядома: апошняя частка гэтага артыкула ("сродкі масавай інфармацыі, адным з заснавальнікаў якіх з'яўляюцца дзяржаўныя органы, ажыццяўляюць сваю дзейнасць на дзяржаўнай мове") з праекта не выключана, хаця гэта прапанавалася. Але і за ўвесь артыкул нават у змененай рэдакцыі дэпутаты не прагаласавалі. Пакуль што пытанне застаецца адкрытым. Дэпутаты абяцалі яшчэ папрацаваць над праслаўтым 6-м артыкулам і хутчэй прыняць закон, якога даўно чакаюць як у Беларусі, так і за яе межамі, дзе пільна сочаць за нашымі рэформамі.

Дарэчы, была на шляху да прыняцця закона яшчэ адна дыскусія. Па прапанове дэпутата Леаніда Зверава абмяркоўваўся варыянт 8-га артыкула, паводле якога дзяржаўныя органы не мелі права быць заснавальнікамі сродкаў масавай інфармацыі. "Дапаможыце мне знайсці іншы цывілізаваны сродак спыніць дзяржаўную манаполію ў друку!", — рытарычна ўсклікаў дэпутат. Яго падтрымалі апазіцыя Беларускага народнага фронту і ўсё дэмакратычнае крыло парламента, але пры галасаванні папраўка не прайшла. "У нас дзяржаўных газет розных узроўняў амаль што 400. Што мы будзем рабіць з імі, калі яны апынуцца за межамі закона?" Відаць, гэтае меркаванне аказалася мацнейшым за той погляд, што дзяржаўная манаполія ў друку не сумяшчальная з сапраўднай дэмакратыяй.

... Цяжка ўздыхнулі ў прэс-цэнтры журналісты беларускіх дзяржаўных выданняў. Большасць з іх мараць аб свабодзе, але раптоўнага цуду не адбылося. І гэта натуральна. Без асабістых намаганняў, без рызыкі, без цяжкай барацьбы ніхто свабоды не атрымлівае. Нават калі вельмі хочацца.

Далей парламентарыі напружана працавалі над законапраектам "Аб судовым ладзе і статусе суддзяў у Рэспубліцы Беларусь", а пасля перапынку пачалося абмеркаванне законапраекта "Аб Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь".

АФІЦЫЙНА

Барыс Ельцын жадае Беларусі працвітання

Як паведамілі карэспандэнту Белінфарма ў адміністрацыі Прэзідэнта рэспублікі, Прэзідэнт Расійскай Федэрацыі Барыс Ельцын адрасаваў Аляксандру Лукашэнку тэлеграму. У ёй кіраўнік расійскай дзяржавы паведамляе, што поўнасцю падзяляе выкладзеныя ў пасланні Аляксандра Лукашэнкі ад 18 лістапада 1994 года канцэптуальныя погляды на шляхі далейшага паглыблення эканамічнай інтэграцыі, умацавання расійска-беларускага супрацоўніцтва ва ўсіх сферах жыцця.

"Мы лічым прыярытэтнай задачай знешняй палітыкі Расіі вывесці нашы адносіны з Рэспублікай Беларусь на якасна новы ўзровень, забяспечыць яшчэ больш цесныя ўзаемадзеянні нашых краін у правядзенні эканамічных і сацыяльных пераўтварэнняў", — гаворыцца ў пасланні Барыса Ельцына. Расійскі прэзідэнт перакананы, што "ва ўзаемных інтарэсах трэба было б дакладна вызначыць план сумесных дзеянняў па далейшаму расшырэнню нашага супрацоўніцтва як на двухбаковай аснове, так і ў рамках СНД". Менавіта з гэтай мэтай, паводле слоў Барыса Ельцына, ім быў накіраваны ў Мінск намеснік прэм'ер-міністра Расіі Аляксей Бальшакоў, якому даручалася абмеркаваць гэтае кола пытанняў і падпісаць ад імя ўрада Расіі мемарандум аб расшырэнні і паглыбленні расійска-беларускага супрацоўніцтва, а таксама шэраг пагадненняў.

Барыс Ельцын выказаў надзею, што паездка ў Беларусь Аляксея Бальшакова паслужыць хутчэйшаму завяршэнню работы па падрыхтоўцы поўнамаштабнага палітычнага дагавора, які плануецца падпісаць у ходзе маючага адбыцца візіту расійскага прэзідэнта ў нашу рэспубліку.

Барыс Ельцын пажадаў асабіста Аляксандру Лукашэнку і ўсяму народу Беларусі шчасця, дабрабыту і працвітання.

ПРЫЕМНЫЯ ІМГНЕННІ

"Народнай" проста наканавана быць на вышыні, бо гэта ж газета вышэйшага органа ўлады!

Так зазначыў з усмешкай кіраўнік парламента Мечыслаў Грыб пры ўручэнні Ганаровых грамат Вярхоўнага Савета групе супрацоўнікаў рэдакцыі

Напаўжартоўны тон гэтай фразы зразумелы, бо на справе высокі афіцыйны ранг выдання зусім не забяспечвае сам па сабе ягоную папулярнасць. Хутчэй наадварот: такой газеце асабліва цяжка пазбегнуць казёншчыны, займець арыгінальнае аблічча і годны, без лакейскіх нотак, голас.

"Народнай газеце" гэта ўдалося. За чатыры гады сваёй гісторыі яна стала бясспрэчным лідэрам беларускай прэсы, апярэдзіўшы па тыражу ўсе астатнія выданні. Чытач жа, як вядома, галасуе падпіскай не за "шыльду", а за змест. Такім чынам, сотні тысяч грамадзян нашай краіны, мяркуючы па ўсім, лічаць менавіта "Народную газету" самай цікавай, інфарматыўнай, праўдзівай. І гэта прызнанне высокага прафесіяналізму дзесяткаў супрацоўнікаў рэдакцыі — як тых, чые імёны фігуруюць на газетнай паласе, так і тых, хто робіць сваю справу "па-за кадрам".

З боку ж Вярхоўнага Савета знакам такога прызнання стала тое, што група супрацоўнікаў газеты з нагоды нядаўняга выхаду яе тысячнага нумара адзначана вышэйшай на сёння беларускай узнагародай. Каб асабіста ўручыць Ганаровыя граматы, і завітаў днямі ў рэдакцыю кіраўнік парламента. Акурат калядныя падарункі атрымаліся!

Кастусь АЛЕКСАНДРОВІЧ, Сяргей ГРЫЦ (фота).

❑ *Здымак на памяць: Мечыслаў ГРЫБ (трэці злева) і ўзнагароджаныя Ганаровымі граматамі супрацоўнікі (злева направа): Павел ЯКУБОВІЧ, Таццяна ВАНЗОНАК, Алена МАЛОЧКА, Сяргей БУТКЕВІЧ, Андрэй ЮДЧЫЦ, Павел СТАСЕВІЧ, Уладзімір САМОЙЛАЎ.*

Граждане, послушайте меня

Я выступаю за мир и дружбу со всеми народами, но жить хочу в суверенной Беларуси

Уважаемый главный редактор! Почти со дня основания газеты я являюсь ее подписчиком. Демократичность — вот главный ее козырь. Но для меня ваша газета служит еще и букварем, по которому я пытаюсь в свои уже зрелые годы изучить белорусский язык.

Поводом же для написания этого письма послужила короткая заметка в "Народной газете" за 3 января, опубликованная на первой странице под заголовком "Без меня меня женили?". В ней говорится, что в Госдуме России нашлись люди, которые предлагают провести 17 марта 1995 года совместное заседание белорусского и российского парламентов по поводу объединения России и Беларуси в одно государство.

Вот уж действительно "без меня меня женили"! Точнее, чем автор этой заметки Андрей Середа, выразиться просто невозможно.

Сам я по национальности украинец, но с 1976 года проживаю в Беларуси, здесь живут сыновья и внуки. Так что я являюсь полноправным гражданином Беларуси и в связи с этим хочу заявить по этой заметке следующее.

1. Никто, кроме меня, не имеет права решать вопрос объединения моей страны с другим государством, даже если это будет Украина, сыном которой я являюсь по происхождению.

2. Вопрос объединения должен решаться исключительно методом опроса каждого гражданина Республики Беларусь. Недопустимо, чтобы эту проблему решал за нас, граждан Беларуси, нынешний Верховный Совет Республики Беларусь, у которого на исходе его полномочия.

3. Как и любой здравомыслящий гражданин Беларуси, я решительно выступаю против объединения нашей страны в одно государство как с Украиной, так и тем более с Россией. Война в Чечне окончательно, надеюсь, убедила людей доброй воли в том, что кое-кто из кремлевских поводырей неизлечимо болен имперской болезнью, им наплевать на стремление народов к свободе и независимости.

4. Как и большинство белорусского народа, я выступаю за дружбу и мир со всеми народами, особенно с народами соседних государств, но жить мы должны только отдельно. Каждый гражданин Беларуси должен посвятить себя возрождению Беларуси как самостоятельного, независимого и суверенного государства.

Еще хочу обратиться к той части русскоязычного населения, которой (пока еще, к великому сожалению) чужда благородная идея возрождения белорусского народа, его государственности.

Мы, русскоязычные, проживающие в Республике Беларусь, должны понять: пока белорусы как нация живут неуютно на своей исконной земле, до тех пор и нам на этой земле будет плохо.

ПЕРЕКРЕСТОВ Виктор Федорович, пенсионер.

Заява Дзяржаўнага дэпартамента ЗША

30 снежня выконваючая абавязкі прэс-сакратара Дзяржаўнага дэпартамента ЗША Крысцін Шэлі зрабіла наступную заяву.

Шэраг беларускіх газет зрабілі спробу апублікаваць даклад члена парламента рэспублікі, у якім утрымліваліся абвінавачванні ў карупцыі ў адрас высокапастаўленых асоб з адміністрацыі Прэзідэнта Лукашэнкі. Газеты выйшлі з белымі плямамі на тых месцах, дзе павінен быў быць надрукаваны даклад.

Мы з заклапочанасцю адносімся да любога выпадку цэнзуры ў адносінах да прэсы. Свабодныя, пазбаўленыя акоў цэнзуры сродкі масавай інфармацыі з'яўляюцца асноватворным элементам дэмакратыі і правадніком мірнага грамадскага развіцця. Праз прэсу выбаршчыкі знаёмяцца з бягучымі падзеямі і выказваюць сваю думку пра іх.

Мы заклікаем беларускае кіраўніцтва паважаць права прэсы на свабоду слова, якое гарантуецца міжнароднымі пагадненнямі, такімі, як Усеагульная Дэкларацыя правоў чалавека і Хельсінкскія пагадненні, а таксама Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь.

Мы звяртаемся да Беларусі з заклікам працягваць і ўзмацняць тыя крокі, якія былі зроблены на шляху дэмакратызацыі і эканамічнай рэформы. Свабодна функцыяніруючая прэса ўяўляе сабой важны састаўны элемент гэтага працэсу.

У суправаджэнні высокай моды

Як знайсці прадукцыі беларускіх швейнікаў дарогу на заходні рынак, як урэшце застацца ёй канкурэнтаздольнай на ўласным рынку, нягледзячы на масавае пранікненне замежных фірм?

На гэтае пытанне дапаможа адказаць Беларускі цэнтр моды, які гэтымі днямі праводзіць сезонны метадычны семінар "Напрамкі моды Восень-Зіма 1995—96 гг.". Спецыялісты лёгкай прамысловасці рэспублікі змогуць пазнаёміцца і з творчымі знаходкамі стылістаў дамоў высокай моды Францыі "Ніна Рычы" і "Тэд Лапідус", прэстыжных фірм Германіі ("Ллойд" — абутак), Швейцарыі ("Дзюпон" — аксесуары). Вечарам 13 студзеня на подыуме Беларускага цэнтра моды дзякуючы мінскаму салону высокай моды "Т.Е. Элегантнасць і прэстыж", які з'яўляецца прадстаўніком названых заканадаўцаў у галіне высокатэхналагічнай вытворчасці, апошнія калекцыі ў пастаноўцы агенцтва мадэляў "Тамара" змогуць таксама ўбачыць і ўсе аматары моды, купіўшы білеты на гэты паказ у Беларускім цэнтры моды.

Белінфарм.

ШМАТПАРТЫЙНАСЦЬ У АСОБАХ

Сяржук ВЫСОЦКІ:

“Для Партыі свабоды галоўнае, што сярод рускамоўных жыхароў Беларусі большасць беларускадумаючых”

Наш сённяшні суразмоўца — лідэр Беларускай партыі свабоды Сяржук Высоцкі. Дарэчы, партыя, якую ён прэзентуе, яшчэ не ўваходзіць у спіс тых палітычных арганізацый, што зарэгістраваны рэспубліканскім Мінюстам. “Шлюб” з дзяржавай прыйшлося адкласці таму, што апошняя паставіла вельмі складаныя ўмовы — па новаму закону мінімальная колькасць сяброў партыі павялічваецца да пяцісот. Але для нас не гэта галоўнае. Нам цікава, якую моц уяўляюць ідэі, што аб'ядноўваюць прыхільнікаў партыі.

— Сяржук, каб больш не вяртацца да гэтага пытання, расставім кропкі над “і”: якія ў вас да БНФ і дэмакратаў прэтэнзіі? Чаму апазіцыя, а не супрацоўніцтва? Можа, таму, што так лягчэй заявіць аб сабе?

— Лідэры БНФ, такія, як Пазьняк, Хадыка, Баршчэўскі ці Навумчык, — гэта цудоўныя людзі і добрыя палітыкі. Вядома, у БНФ ёсць і дзеячы бюракратычнага складу... Але не ў асобах справа. Увогуле, на маю думку, наспела патрэба ў існаванні правай сілы ў беларускім грамадстве. Прыходзіць час больш жорсткай і прынцыповай палітыкі. БПС— нацыянальна-кансерватыўная партыя, у якой шмат маладых палітыкаў. З'яўленне такіх партый, як наша, і ёсць рэакцыя самаратавання грамадства.

— Самаратавання ад каго і якім чынам?

— Ад усялякіх марыянетачных арганізацый накшталт “Славянскіх сокалаў”, галоўная мэта якіх — пазбавіць Беларусь яе суверэнітэту, аднавіць тут камуністычна-таталітарныя парадкі. Якім чынам гэта прыпыніць? Дастаткова шэрагу заходаў у законным накірунку. Арганізацыі, якія займаюцца антыдзяржаўнай дзейнасцю, павінны быць забаронены. Як таго патрабуе закон, які проста не выконваецца. Але для гэтага патрэбна палітычная воля.

— Вы апелюеце да закона, а што гэта за гісторыя, калі вас затрымала міліцыя? Зараз ваша справа, здаецца, у судзе?

— Гэта было яшчэ ў верасні. На адным з рок-канцэртаў нашы хлопцы разгарнулі партыйны сцяг, а ў той момант, калі я да іх наблізіўся, з імі счапіліся міліцыянты. У гэтым сутыкненні я не ўдзельнічаў, але ўсё роўна ў міліцыі пабываць і нават правесці ноч ва ўчастку давялося. У рэшце рэшт суд справу закрыў... Увогуле, я лічу, што гэта “справа аб сцягу” — цалкам арганізаваная правакацыя.

— Дарэчы, што ўяўляе сабой ваш сцяг?

— На бел-чырвона-чорным фоне залаты леў.

— Нават леў...

— Так, леў быў характэрны для геральдыкі многіх беларускіх гарадоў. У адрозненне ад нашых заходніх і ўсходніх суседзяў, дзе больш паважалі розных птушак. Менавіта для нас галоўнае, што леў сімвалізуе сілу і парадак.

— Дарэчы, у вашых праграмных дакументах часта згадваецца пра беларускую сілу. Адкуль у вас упэўненасць, што яна з'явіцца?

— Людзі прагнуць сілы. Гэта паказалі і вынікі прэзідэнцкіх выбараў.

— Але ж вы ўжываеце тэрмін “беларуская сіла”. Як быць з гэтым прыметнікам?

— Такія ідэі, як грашовае аб'яднанне з Расіяй ці нават палітычная канфедэрацыя з ёй, не маглі не ўзбудзіць адваротнай рэакцыі. Большасць нацыянальна-дэмакратычнай грамадскасці ўспрыняла гэтыя праджэкты катэгарычна адмоўна. Менавіта тады і пачаўся новы паварот грамадскай думкі да нацыянальнай ідэі, у якой галоўнае — нацыянальная сіла. Але парадак і сіла не ў рэпрэсіўным сэнсе. Чым даўжэй будзе цягнуцца тая аднабаковая міжнародная палітыка — а яна працягваецца, — тым больш людзей прыйдзе пад сцягі нацыяналізму. Я разумею нацыяналізм у еўрапейскім значэнні гэтага слова — як любоў і павагу да Бацькаўшчыны.

— Як вы ставіцеся да такога балючага ў палітыцы пытання, як сродкі дзеяння?

— Адкажу вам канкрэтным прыкладам. Адна з нашых партый у сваім імкненні праводзіць звышмаральную палітыку згубіла пэўную колькасць сваіх патэнцыяльных прыхільнікаў, і да ўлады прыйшлі тыя, хто не саромеўся многа абяцаць. Зараз дарэмна траціцца час, зноў Беларусь на перакрыжаванні гістарычных шляхоў, у стане, які можна параўнаць са станам чалавека з заплюшчанымі вачыма. Чаму так адбылося? Хто нясе адказнасць перад гісторыяй? Тых самых беларусаў, што галасавалі за Лукашэнку, трэба было пэўнымі заходамі перацягнуць на свой бок. Не цурацца іх, не сароміць тым, што забылі сваю мову. Мы зыходзім з таго, што сярод рускамоўных жыхароў Беларусі большасць беларускадумаючых. І адпаведна вядзём агітацыю.

— Што азначае ваш лозунг “Беларусь для беларусаў”? Пазбаўленне ад некарэннага насельніцтва, жорсткі візавы рэжым? Што?

— Зараз на нашай зямлі, па сутнасці, гаспадараць крымінальныя структуры, і асабліва вольна ў Беларусі адчуваюць сябе розныя бандыты з усходу і з поўдня. Гэта даўно трэба было скончыць увядзеннем візавага рэжыму, асабліва для грамадзян з Каўказа. Спадзяюся, такое тлумачэнне лозунга “Беларусь для беларусаў” задаволіць прадстаўнікоў любой нацыянальнасці, якія з'яўляюцца жыхарамі Беларусі. Што ж тычыцца, напрыклад, рускіх, якія прыехалі сюды ў былыя часы, — мы іх пазбаўляць грамадзянскіх правоў не збіраемся. Як і ўсіх іншых.

— Як вы ставіцеся да палітыкі Прэзідэнта Аляксандра Лукашэнкі?

— Гэтая палітыка надзвычай супярэчлівая. Возьмем толькі адзін прыклад. Спачатку мільярды рублёў выдзяляюцца “ляжачым” гаспадаркам, раскручваецца інфляцыя, і раптам — выбух абурэння: “А чаму растуць цэны?” Урэшце вінаватымі робяць прадпрымальнікаў ды “нацыяналістаў”...

Прэзідэнт гаворыць аб святым здабытку беларусаў — сваёй дзяржаве, а ў знешнепалітычным курсе трымае толькі расійскі накірунак. Але ці не досыць таго, што маскоўскія журналісты ўжо празвалі Беларусь “агурковай” краінай? Відавочна: на павагу іншых можна прэтэндаваць, толькі паважаючы сябе. Трэба адстойваць інтарэсы беларускіх грамадзян, трэба бараніць свой народ, а не ставіць вышэй за ўсё “славянскую еднасць”.

— А да якой палітыкі ў адносінах з Расіяй вы імкняцеся?

— Я згодзен з Генры Кісінджэрам, які ў адным з нядаўніх сваіх інтэрв'ю сказаў, што будучыня Расіі ў тым, каб вярнуцца да сябе дамоў і заняцца сваім полем, сваёй хатай... Нам у зносінах з Расіяй трэба быць больш самастойнымі і асцярожнымі. І не саромецца пашыраць кола хаўруснікаў, асабліва сярод маладых краін, як, напрыклад, Харватыя.

— Як у гэту канцэпцыю “маладых хаўруснікаў” упісваецца ваша асаблівае стаўленне да ядзернага пытання?

—Так, мы супраць таго, каб Беларусь пазбаўляла сябе такой выйгрышнай карты, як уладанне ядзернай зброяй. Зносінам з невялікімі краінамі гэта не пашкодзіць, бо мы нікому не пагражаем. Але што тычыцца вялікіх краін, то ядзерная зброя — гэта наша страхоўка, наша гарантыя ад нечаканасцей. Толькі непрадбачлівыя палітыкі могуць зараз адмаўляцца ад гэтага шанца.

— І апошняе пытанне. Ці жадае лідэр Партыі свабоды стаць калісьці самым несвабодным чалавекам у краіне — яе прэзідэнтам?

— Аб гэтым рана казаць. Пакуль што я мару аб тым, каб Беларуская партыя свабоды стала досыць уплывовай палітычнай сілай. Мы, маладыя, інакш успрымаем абставіны нашага жыцця. Мы верым, што здольныя іх змяніць і палепшыць. Хопіць абурацца, трэба мэтанакіравана дзейнічаць.

Гутарыў Алег ПАЎЛАЎ.

ДАВЕДКА “НАРОДНАЙ ГАЗЕТЫ”
ВЫСОЦКІ Сяржук, лідэр Партыі свабоды, нарадзіўся ў 1971 г. у Мінску. У 1993 годзе скончыў Беларускі педагагічны універсітэт. Быў настаўнікам у беларускай школе, зараз працуе ў інфармацыйным агенцтве. Актыўна займаецца палітыкай трэці год. У студэнцкія гады быў прыхільнікам БНФ, зараз стварае партыю, якая, на яго думку, павінна стаць апазіцыйнай і камуністам, і ліберальным дэмакратам.

Как нас околпачивают

О “черной дыре” Александра Зиневича и о долларах 126 членов его брошенной “команды”

Виктор ЛЕЩЕНКО

Сперва акционерное общество “Беловежск”, возглавляемое Александром Зиневичем, дало объявление в газете, что принимает валютные вклады от населения. Народ наш, понявший, что наконец-то пришло время, когда можно жить только на проценты, как какой-нибудь там Морган, ринулся в это загадочное общество. Оно же с мужеством, граничащим с маниакальностью, бралось выплачивать своим клиентам по 14 процентов ежемесячно. В дни неимоверной рекламной шумихи персонал АО “Беловежск” работал, что называется, по-черному. В фирму, как в мавзолей, шли нескончаемой вереницей люди. Среди них были и солидные мужья отечественного бизнеса, страдающие избытком валюты, и бедолаги, скопившие за жизнь полтора десятка долларов.

Александр Николаевич, чинно восседавший в черном кресле, никому не отказывал в валютной надежде. Поблескивая затемненными очками, он лично брал у страждущих “зеленые” и аккуратно переправлял их в свой необъятный карман.

Когда яркой индивидуальностью командира акционерного общества заинтересовались правоохранительные органы, “Беловежск” собрал 100 тысяч долларов и 60 тысяч немецких марок.

Как сообщил сотрудник следственного управления столичной милиции Александр Шик, в ходе проверки оказалось, что в уставе фирмы не оговаривалось занятие финансовой деятельностью, кроме того, отсутствовала лицензия Национального банка на право принимать вклады от населения. Затем выяснилось, что не соблюдались и элементарнейшие процедуры: при заключении договоров вкладчикам не выдавались даже приходно-расходные документы, а собранная валюта не проходила ни по каким кассовым книгам.

В итоге многочисленные клиенты “Беловежска” своих процентов так и не увидели. Удалось лишь узнать, что Александр Николаевич, не попрощавшись, исчез в неизвестном направлении. Прихватив, естественно, и все денежки.

Милиция возбудила уголовное дело. Но пока следствию практически ничего не удалось раскопать.

Где сейчас Зиневич, доподлинно не известно. Говорят, что он обосновался в особняке на берегу моря, по вечерам любуется на мириады звезд, потягивая французское вино, и предается всем радостям сытой жизни отечественного рантье. Чего, впрочем, не скажешь о 126 членах его брошенной “команды”.

Яшчэ ў Дзень незалежнасці ў Палацы мастацтва пачала дзейнічаць выстава аб'яднання “Пагоня”

Сярод шматлікіх твораў глядач мусіў заўважыць даволі вялікае палатно (болей за 2 м) Генрыха Ціхановіча “Бітва пад Оршай”. Зразумела, што толькі ў наш вольны час магла з'явіцца такая карціна. Аўтар, які скончыў мастацкі інстытут 31 год таму, напісаў шэраг антываенных і сюррэалістычных твораў, і толькі некаторыя з іх, дзякуючы шчасліваму збегу акалічнасцей, былі паказаны людзям. Аб тым, каб дзяржава набыла што-небудзь з іх, ніхто і марыць не мог.

Але час ішоў, і магутная імперыя развалілася з трэскам, яе найвялікшая армія ўжо не пагражае свету. Трохі адсунуліся ў гісторыю пацыфісцкія палотны Ціхановіча. Дарэчы, аўтар не ходзіць болей на палітзаняткі і не атрымлівае паперкі з абразлівым тэкстам ("Ваша явка обязательна"), хоць ён ніколі не быў у радах тых, чыя яўка была забяспечана. Жыццё мянялася на вачах, абэцэдаршчына адплывала ў мінулае, як непатрэбная крыга.

І пажадалі беларусы ўспомніць, хто яны і адкуль, успомніць сваю гісторыю. Тут мастак і адчуў неабходнасць напісаць сапраўдную баталію, ухваліць беларускую вайсковую славу. Зараз большасць з нас ужо ведае падрабязнасці той вялікай бітвы, і; мусіць, не трэба прыгадваць, што беларускае войска ў колькасці толькі 30 000 ваяроў на чале з гетманам Кастусём Астрожскім ушчэнт разбіла 80 000-ю армію агрэсараў.

А ў наш час, калі незалежнасць Беларусі пакуль што слаба прызнаюць і суверэннасць ледзь заўважаюць, лічу, што ўспаміны аб гэтай падзеі спрацуюць толькі на карысць той дружбы, якую беларусы заўсёды жадалі мець з вялікім усходнім суседам.

Зараз карціна знаходзіцца ў пастаяннай экспазіцыі Беларускага нацыянальнага музея гісторыі і культуры. На мой погляд, з'яўленне патрыятычнага палатна ёсць істотны факт у культурным жыцці нашай рэспублікі.

Нядаўна адбылася прэзентацыя гэтага твора для грамадскасці горада. Пажадаем аўтару новых баталій і новых перамог у гэтай вельмі патрэбнай працы.

Іван РУПЛІВЫ.

ВСЕ НЕ СЛАВА БОГУ...

Большие гонки

поневоле устроило государство малоимущим гражданам своим предновогодним подарком

Василий САРЫЧЕВ, собственный корреспондент “Народной газеты” по Брестской области

То-то была бы потеха. В канун Нового года в родном домоуправлении мне едва не оторвали нос. Плотно набитые в предбаннике бабушки увидели во мне конкурента, а служебное удостоверение расценили как попытку без очереди втиснуться к паспортистке.

Брали справки о составе семьи.

— Куда вы все так торопитесь? — вздыхала молоденькая паспортистка.

Они знали куда. Как мать ребенка, сапог ногу, хозяин собаку — государство вылепливает своих граждан под себя. “Успей схватить” — достойное высечки на нашем гербе первое правило выживания.

Эти деньги были заложены в бюджете на начало года, но появились неожиданно и в самом конце. Изрядно обесценившись, в страшной спешке и, что особенно показательно, “на заявителя”. Ставя людей в унизительное положение “кто добежит”.

Но, худо ли бедно, Брест получил из республиканского бюджета на помощь малоимущим 915 миллионов рублей. По объяснению заведующей отделом по труду и социальной защите горисполкома, на раздачу этой суммы служба имела всего три недели, поскольку после Нового года деньги вернулись бы туда, откуда пришли. Спешно разбив деньги и категории получателей по трем исполкомам (городскому и двум районным в городе), собесы сами определили и сумму выплат — по 40—60 тысяч рублей на каждого члена малоимущей семьи.

Произведем нехитрую арифметику, разделив 915 миллионов на 60 тысяч — получаем 15 тысяч с небольшим. Именно столько жителей 300-тысячного Бреста только и могли получить денежную помощь, на которую с равным основанием могла претендовать добрая половина населения (ориентиром по определению малоимущей семьи был взят среднедушевой доход в 55 тысяч рублей на каждого члена). То есть из каждых десяти малоимущих брестчан прибавку получил один, имеющий самые быстрые ноги.

На холодную голову принцип распределения “президентской” помощи не ложится ни в логику, ни в мораль успеть до января! (браво, успели, но могли и еще быстрей — разделив, скажем, на троих). А пожив в этом театре абсурда — вроде уже и входишь в положение, и глядишь с пониманием.

При этом, отдадим справедливое, раздававшие помощь службы работали допоздна и до одури. Обретя к концу действа здоровый цинизм. “А мы и не рассчитывали на всех, — спокойно объясняют они неуспевшим старушкам и многодетным матерям. — Будут еще деньги — не спрячем, раздадим”.

Такое вот вышло распределение. Одни семьи получили к Новому году по 200 тысяч. А большинство — зависть к соседу и ненависть к властям.

Кстати, в спешке раздававшим помощь службам было, понятно, не до требования инструкции обследовать семьи на дому. Даже не задаваясь целью, знаю с десяток семей с дачей, машиной и местом в торговом ряду, имеющих организованность и нюх, — им отлично пошли эти 40—60 тысяч на каждого члена. Знаю из первых уст — такого сейчас не стесняются.

Время сейчас такое — надо брать.

Дойлідства Беларусі

Мураваныя сінагогі

Алег ТРУСАЎ, гісторык

Упершыню аселае яўрэйскае насельніцтва з'явілася на Беларусі ў часы Вітаўта. Яно прыйшло з Германіі праз Польшчу і паступова распаўсюдзілася да ўсходніх межаў Вялікага княства Літоўскага.

Першыя сінагогі ў княстве былі толькі драўлянымі, і аб іх знешнім выглядзе мы нічога не ведаем.

Захавалася замалёўка прафесара архітэктуры Варшаўскага універсітэта Я.Клоса сінагогі XVI ст. у мястэчку Высокім на Брэстчыне. Бажніца пад высокім трох'ярусным шатровым дахам, над асноўным аб'ёмам будынка, вакол якога зроблены шматлікія аднапавярховыя прыбудовы, што маюць спічастыя дахі.

Беларускі даследчык архітэктуры Аляксандр Лакотка лічыць, што для беларускіх драўляных сінагог уласціва адзінства вобраза, які ствараецца адмысловым аб'ёмна-прасторавым вырашэннем. Аснова такога вырашэння — пераход прасторнага рытуальнага памяшкання ў шатровы дах складанай формы. Абходныя галерэі і прыбудовы звычайна паўтараюць у паменшаным выглядзе форму асноўнага аб'ёму.

У канцы XVI ст. Стэфан Баторый пацвердзіў прывілеі беларускіх яўрэяў. Яны атрымалі свабодны доступ да розных рамёстваў і гандлю і права наймаць хрысціян на свае будоўлі. З гэтага часу беларускія будаўнічыя арцелі маглі свабодна выконваць заказы багатых яўрэйскіх абшчын, якія ўжо пераўтварыліся ў юрыдычныя адзінкі — кагалы. Першыя кагалы з'явіліся ў тых гарадах, што мелі магдэбургскае права. Менавіта кагал адказваў за будаўніцтва і догляд сінагог, а таксама ўтрымліваў могілкі і праводзіў наём будаўнікоў і вартаўнікоў.

У першай палове XVII ст. яўрэі атрымліваюць падтрымку і мясцовай шляхты, асабліва буйной, якая мела патрэбу ў іх капіталах і гандлёвых сувязях з замежнымі рынкамі. Так, віцебскі староста Сангушка дае яўрэям права пабудаваць сінагогу і адкрыць могілкі ў Віцебску. З гэтага часу колькасць драўляных сінагог значна ўзрастае і ў некаторых гарадах дасягае 10.

У XVII ст. найбольш багатыя кагалы атрымліваюць дазволы на пабудову каменных бажніц.

Адна з такіх бажніц узведзена ў сярэдзіне XVII ст. у гістарычным цэнтры горада Быхава ў стылі позняга рэнесансу. Унікальнасць гэтага збудавання ў тым, што яно належыць да беларускіх інкастэляваных (абарончых) храмаў. Цэнтрычнае, амаль квадратнае ў плане (20 х 21 м) памяшканне сінагогі мае на паўночна-заходнім рагу круглую баявую вежу і дэкаратыўна-абарончы атык з байніцамі, якія пазней былі замураваны. Невысокі чатырохспадавы дах таксама прадыктаваны абарончым характарам храма. Аздабленне фасадаў вельмі стрыманае. Гэта простыя гзымсы над вокнамі і неглыбокія прамакутныя нішы на фасадах. У інтэр'еры галоўнае месца займае двух'ярусная трыбуна — біма, вакол якой стаяць чатыры васьміграннныя цагляныя слупы, злучаныя паміж сабою аркамі. Будынак перакрыты цыліндрычнымі скляпеннямі з распалубкамі, якія па кутах пераходзяць у крыжовыя скляпенні. Алтарніша знаходзіцца ў цэнтры ўсходняй сцяны і аздоблены стукавай лепкай.

У 1642 годзе ў гістарычным цэнтры Слоніма таксама была ўзведзена мураваная сінагога. Пабудаваны ў стылі барока кампактны будынак мае выгляд базілікі з квадратным у плане аб'ёмам, да якога з трох бакоў дастасоўваюцца больш нізкія аб'ёмы дапаможных памяшканняў. Бажніца пакрыта двухспадавым дахам. Галоўны фасад мае франтон складанага пластычнага абрысу і аздоблены рознымі дэкаратыўнымі дэталямі. Цэнтральная зала перакрыта складанай сістэмай скляпенняў і мае ў сярэдзіне чатыры слупы вакол бімы.

У стылі позняга барока ў XVIII ст. будуецца мураваная сінагога ў Друі. Архіўныя фотаздымкі 1929 года, упершыню надрукаваныя А.Лакоткам, сведчаць аб вельмі цікавым аздабленні інтэр'ера друйскай бажніцы. Асноўныя мураваныя слупы ў цэнтры памяшкання аздоблены шматпрофільнымі гзымсамі барочнай формы і паўкалонкамі са складанымі капітэлямі. Адмысловай драўлянай разьбой быў аздоблены алтар, упрыгожаны вывямі гірлянд, шматпялёсткавых кветак, ільвоў, двухгаловых арлоў і грыфонаў .

Будаўніцтва мураваных сінагог працягвалася на Беларусі і ў XIX — пачатку XX ст. Архітэктурнае аблічча будынкаў спачатку адпавядала рысам класіцызму, а потым і мадэрна.

Яскравыя прыклады архітэктуры класіцызму — мураваныя бажніцы ў Ашмянах і Століне. Фасады ашмянскай сінагогі аздоблены сціплымі лапаткамі і шматпрофільным цагляным гзымсам пад дахам пабудовы. Прамакутны аб'ём цэнтральнага памяшкання перакрыты трохступеньчатым дахам чатырохсхільнай формы. Знешняе аблічча столінскай сінагогі (1792 г.) яшчэ больш сціплае. Гэта прамакутная аднапавярховая двухсветлавая бажніца, унутраная прастора якой падзелена двума радамі калон на тры нэфы.

Адна з самых цікавых пабудоў канца XIX — пачатку XX ст. — гродзенская сінагога, узведзеная ў гістарычным цэнтры горада, недалёка ад Старога замка на месцы драўлянай бажніцы XVIII ст. Гэта помнік архітэктуры неарускага стылю з элементамі мадэрна. Вялікі цагляны трохпавярховы будынак накрыты двухспадавым дахам і мае квадратны план. Галоўны фасад аздоблены квадратнымі ў сячэнні вежамі, кілепадобнымі завяршэннямі і чатырохспадавымі купаламі з ажурнымі металічнымі рашоткамі-парапетамі наверсе. Усе фасады пакрыты рустоўкай. Аконныя праёмы маюць лучковую і арачную форму і кілепадобныя ліштвы. Бажніца перакрыта крыжовымі нервюрнымі скляпеннямі. Інтэр'ер аздоблены шыкоўным ляпным дэкорам.

У гэты ж час у стылі “мадэрн” узводзіцца сінагога ў Клецку. Гэты аднапавярховы, прамакутны ў плане будынак перакрыты двухспадавым дахам. Галоўны ўваход вылучаны двухпавярховым рызалітам, які завяршаецца шчытом з люнетам у цэнтральнай частцы. Перакрыццё зроблена на металічных бэльках, фасады па кутах аздоблены лапаткамі і гзымсамі простага профілю. Аконныя праёмы лучковай формы. Да прамакутнай у плане галоўнай залы бажніцы з двух бакоў прымыкаюць двух'ярусныя галерэі.

Прыкладна тады ж узводзіцца і галоўная мінская сінагога, пасля рэвалюцыі прыстасаваная пад Рускі драматычны тэатр.

Пасля 1917 года практычна ўсе сінагогі ў Беларусі зачыняюцца. Шмат будынкаў, асабліва драўляных, было знішчана, мураваныя перарабляліся пад гаспадарчыя або культурныя патрэбы.

У часы апошняй вайны моцна пацярпелі і сінагогі на тэрыторыі Заходняй Беларусі, якія дзейнічалі па прамому прызначэнню да 1939 года.

У пасляваенныя гады некаторыя з сінагог былі пастаўлены на дзяржаўную ахову як помнікі архітэктуры і іх пачалі вывучаць гісторыкі і архітэктары.

Пасля таго як была абвешчана незалежная беларуская дзяржава, перад грамадствам паўстае некалькі вельмі важных задач.

Па-першае — вяртанне будынкаў сінагог іх сапраўдным гаспадарам; па-другое — рэстаўрацыя і вывучэнне архітэктурнай спадчыны беларускіх сінагог у кантэксце еўрапейскай і сусветнай культуры яўрэйскага народа.

Нядаўна, напрыклад, вернута яўрэйскай грамадзе гродзенская сінагога і распачата рэстаўрацыя слонімскай, быхаўскай і столінскай. У 1993—1994 гг. праведзена некалькі навуковых канферэнцый, прысвечаных яўрэйскай культуры на Беларусі, на якіх разглядалася і архітэктура беларускіх сінагог.

Мінская сінагога, пачатак XX стагоддзя.

ЗАМЕЖЖА

*ІТАР-ТАСС *ІНТЭРФАКС *НАРОДНАЯ ГАЗЕТА*

Пульс дня

Пасланне з Японіі

ТОКІО. Заклапочанасць сітуацыяй у Чэчэнскай рэспубліцы і надзея на хутчэйшае аднаўленне там парадку мірнымі сродкамі выказаны ў пасланні кіраўніка МУС Японіі Іахэем Кано міністру замежных спраў Расіі Андрэю Козыраву. Аб гэтым паведаміў на прэс-канферэнцыі кіраўнік японскага знешнепалітычнага ведамства.

Заява К.Шэлі

ВАШЫНГТОН. Некаторыя дзеянні, прымаемыя расійскім кіраўніцтвам, з'яўляюцца "адлюстраваннем той занепакоенасці, якую выказвала міжнароднае супольніцтва, у тым ліку ЗША", з прычыны падзей у Чэчні, заявіла на брыфінгу ў дзяржэпартаменце ЗША яго афіцыйны прадстаўнік Крысцін Шэлі. "Расійскія ўлады, уключаючы прэзідэнта Ельцына, шукаюць шляхі, як ім справіцца з гэтай праблемай", — адзначыла яна. К.Шэлі пацвердзіла пазіцыю адміністрацыі Клінтана, што прэзідэнт Расіі "валодае" сітуацыяй вакол чэчэнскіх падзей.

Мы — за спыненне вайны...

ЛОНДАН. "Мы выступаем за тое, каб баявыя дзеянні ў Чэчні былі спынены як мага хутчэй і бакі селі за стол перагавораў, каб знайсці мірнае вырашэнне канфлікту". Аб гэтым заявіў у гутарцы з карэспандэнтам ІТАР—ТАСС афіцыйны прадстаўнік МУС Вялікабрытаніі. Наша пазіцыя па Чэчні, падкрэсліў ён, засталася нязменнай. Вялікабрытанія моцна занепакоена ў сувязі з вялікай колькасцю ахвяр у Чэчні. Неабходна неадкладна пакласці канец чалавечым пакутам.

У аб'ектыве — Кракаў

Кракаў — адзін з прыгажэйшых гарадоў суседняй Польшчы. Асабліва вабіць ён турыстаў, якіх на кожным кроку сустракаюць цуды старажытнай архітэктуры, ансамблі сучасных забудоў. Калі не былі ў Кракаве — абавязкова пабывайце.

Фота Івана ПАЎЛОЎСКАГА.

Тысяча и одна ночь Сараева

Этот новый год жители Сараева встречали несколько веселее, нежели прошлые три. Пусть не часто, но подаются-таки вода и электричество, а цены на рынке и в магазинах снизились за эти 365 дней примерно в восемь—десять раз (в начале 1994 года килограмм сахара стоил 50 немецких марок, а кофе — более ста). С учетом того, что заработная плата не превышала десяти марок в месяц, новогодние удовольствия мог себе позволить далеко не каждый. К тому же жителей Сараева тогда подстерегала смерть на "улицах снайперов". Теперь эта опасность уже не грозит. Если, конечно, подписанное за несколько часов до Нового года соглашение о "прекращении вражды" будет выполняться всеми сторонами указанные четыре месяца.

Одна из этих сторон — международные миротворцы не скрывали удовольствия. Особенно рад был спецпредставитель генерального секретаря ООН в бывшей Югославии Ясуси Акаси, успевший сесть в обратный самолет на Загреб к новогоднему торжеству. Упорнейшему японскому посреднику было что сообщить своему шефу в Нью-Йорк. Впрочем, и сам глава ООН Бутрос Гали назвал подписанный документ "лучшим новогодним подарком".

Этот праздничный презент миротворцы готовили, по крайней мере, неделю. Хуже всего проходил один из десяти пунктов документа, согласно которому стороны обязались передать друг другу военнопленных, а также сообщить данные о пропавших без вести. Сербская сторона без восторга приняла последнее предложение — по самым скромным данным, Сараеву ничего неизвестно о судьбах, по крайней мере, 16 тысяч боснийцев. Возможно, поиску поможет обмен офицерами связи, которые должны оказаться в еще недавно вражеском стане к 15 января. Отдельным пунктом было выдвинуто требование "голубых касок" о беспрепятственном перемещении представителей всех международных организаций по территории республики.

Председатель президиума Боснии и Герцеговины Алия Изетбегович, а также командующий республиканской армией Расим Делич поставили свои подписи согласия в центре Сараева. Сразу после этого Ясуси Акаси и командующий "голубыми касками" в Боснии Майкл Роуз отправились в курортный городок Пале — никем не признанную столицу Республики Сербской. Лидер боснийских сербов Радован Караджич и генерал Ратко Младич также подписали итоговый документ, дающий право надеяться на лучшее хотя бы треть наступившего года. О плохом в Сараеве стараются забыть, и потому спор зарубежных политиков и журналистов, когда "отмечать" тысячный день осады боснийской столицы, большинство жителей города расценивает ненужным и даже "циничным". Одни полагают, что точкой отсчета следует брать 4 апреля 1994 года, когда начались первые кровавые бои в Сараеве. Другие, которых оказалось больше, утверждают: "круглая" дата должна отмечаться в конце января, поскольку 2 мая 1992 года югославская народная армия нанесла первый мощный удар по городу, заточив в казарме Лукавица лидера партии демократической акции Алию Изетбеговича. Ему, кстати, в наступившем году исполнится 70 лет.

Почти все сараевские газеты назвали постаревшего Изетбеговича "человеком года". Прошлогодний лауреат популярности местных изданий и нынешний премьер-министр Боснии и Герцеговины Харис Силайджич уступил пальму первенства. Где-то в центре газетных списков оказался нынешний заместитель главы боснийско-хорватской федерации Эюп Ганич. Интересно, что в рейтинге политиков на полосах сараевских изданий не нашлось места ни одному хорвату. Хотя, например, лауреат-94 Изетбегович среди самых важных событий прошедшего года назвал подписание в марте Вашингтонского соглашения о формировании федерации хорватов и мусульман Боснии, а также новый мирный план контактной группы по Боснии. Об этом он успел рассказать сторонникам своей партии на новогоднем приеме в Сараеве. И поведать еще о том, что госсекретарь США Уоррен Кристофер направил ему из Вашингтона письмо, в котором подтверждается поддержка Сараева администрацией Клинтона и в новом году. Недавно обласканный визитом бывшего хозяина вашингтонского Белого дома Джимми Картера лидер сербов Боснии Радован Караджич тоже не скрывал оптимизма: "Я надеюсь, что подписанный документ станет началом конца войны". Правда, из каких столиц мира он получал письма о поддержке, пока неизвестно. Во всяком случае, Борис Ельцин пока не уполномочивал Михаила Горбачева отправляться с миротворческой миссией в Боснию, хотя около года назад Радован Караджич делал попытку пригласить двух экс-президентов — американского и советского. В итоге остановился на американском, который в результате справился с задачей превосходно. Правда, постаревший миротворец Картер не может гарантировать такую же превосходную степень выполнения подписанного договора.

Сколько их было подписано в Сараеве, Женеве и много где еще, знают только самые дотошные статистики Организации Объединенных Наций. На меня же лично произвела впечатление надпись на одном из контейнеров в сараевском аэропорту "Бутмир", прикрывающем нечастых путников от шальных пуль: "Очередное перемирие длилось 0 минут 17 секунд..." Сколько времени продлится нынешнее, не знает даже Господь Бог. Не может об этом догадываться и упорный Ясуси Акаси. Хоть, как считают военные эксперты, перемирие было вполне ожидаемым довольно давно — боснийская армия окрепла настолько, что сербы уже не в состоянии ее уничтожить, а военная машина Сербской Республики такова, что армия Боснии и Герцеговины не сможет ей угрожать. Сложившееся военно-стратегическое равновесие в Боснии и настойчивые дипломатические меры миротворцев сделали в конце года возможным подписание договора о прекращении враждебных действий. Именно поэтому многие жители Сараева не считают необходимым отмечать годовщину осады ни в начале, ни в конце января наступившего 1995 года.

Игорь НЕКРАСОВ — специально для "Народной газеты".
Загреб.

ПРАГРАМА ТЭЛЕПЕРАДАЧ

Серада, 11 студзеня

Беларускае тэлебачанне

14.45 Відзьма-нявідзьма. Навіны кіна-відэа-аўдыё.
15.50 Вывучаем сваю гісторыю. "Янка Купала. Паклон мой народу за песні". Тэлевізійны дак. фільм.
16.40 Творчае аб'яднанне "Мой свет". "Жыве на свеце Уля..."
17.05 "З глыбінь жыватворных". На канцэрце Дзяржаўнага акадэмічнага народнага хору імя Генадзя Цітовіча. Перадача 2-я.
18.00 Навіны (з сурдаперакладам).
18.10 Музычны антракт.
18.25 Навіны (Бі-бі-сі).
19.00 Шоу-прагноз.
19.05 "Пяць зорак". Тэлегульня.
20.00 "Маё каханне, мой смутак".
20.35 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.40 Студыя "Палітыка". Кулуары.
21.55 Кліп-канцэрт.
22.05 На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.
Вячэрні ілюзіён: "Павуціна". Маст. фільм. 2-я серыя. Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна"

15.00 Паглядзі, паслухай...
15.20 Адказы.
16.00 Цін-тонік.
16.20 "Элен і хлопцы".
16.50 Свет сёння.
17.00 Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.45 "Хто ёсць хто". М. Вавілаў.
18.00 Гадзіна пік.
18.30 "Дзікая Роза".
18.55 "Сельская гадзіна" з Ю. Чарнічэнкам.
19.40 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Маналог.
20.50 Ралі Парыж—Гранада-Дакар.
21.05 "Анёл ля майго стала". Маст. фільм (Новая Зеландыя).
23.50 Прэс-экспрэс.
24.00 "Анёл ля майго стала". Маст. фільм (працяг).
0.30 Я вам спяю.

Канал "Расія"

16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
13.45 "Споведзь Дж. Блейк",
15.05 Там-там навіны.
15.20 Свята кожны дзень.
15.30 Студыя "Рост".
16.05 Далёкі Усход.
16.45 Будні.
17.15 Рэпартажы з месцаў.
17.25 Аніматэка.
17.55 Навагодняе канфеці.
18.25 Свая гульня.
19.25 Падрабязнасці.
19.35 "Санта-Барбара".
20.30 Даміно Міхаіла Баярскага.
21.05 Двайны партрэт.
22.30 Рака часу.
22.40 Аўтаімгненне.
22.45 "Скарпіён з'ядае Блізнятаў на снеданне". Маст. фільм.

Санкт-Пецярбург

14.50 "Мы дзіўна сустрэліся". Маст. фільм.
16.00 "Патагонія". Дак. фільм.
16.15 "Чарцяня N 13". Мультфільм.
16.25 Чароўная лінія.
16.40 Паверце, Дзед Мароз сапраўдны.
17.20 "Падарожжа з песенькай". Канцэрт дзіцячага вакальнага ансамбля Дома радыё і ТБ.
17.55 Гістарычны альманах.
18.50 Спорт, спорт, спорт...
19.10 Вялікі фестываль.
19.25 "Мануэла". 3-я серыя.
20.15 "Падаў леташні снег". Мультфільм.
20.35 Блеф-клуб.
21.10 Тэлемагазін.
21.20 Тэлеслужба бяспекі.
21.45 Спартыўныя навіны.
22.00 Ваш стыль.
22.05 "Тэрэза Ракен". Балет.
23.15 Хакей. СКА — "Тарпеда" (Яраслаўль).

8-ы канал

18.00 "Ералаш".
18.25 Нямецкая хваля.
18.55 СОЛТЭК: "Навіны".
19.05 Рэклама.
19.10 Тэлесерыял "Марэна Клара".
20.00 Агенцтва "Пармікс": "Гарадскі гадзіннік", "Навіны".
20.15 "Так нарадзілася дзіця".
20.30 Рэклама.
20.35 Тэлесерыял "Шанцы".
21.25 Студыя "БМ".
21.40 Рэклама.
21.45 Мастацкі фільм "Мастацтва і каханне".

НТБ

17.00 "Беверлі-Хілз, 90210". 7-я серыя.
17.30 Дак. фільм. "Кошкі". 1-я серыя.
18.00, 20.00 і 22.15 "Сёння".
18.35 Амаль усё пра баскетбол.
19.05 Свет кіно. Пітэр О'Тул і Філіп Нуарэ ў фільме "Вайна Мэрфі".
21.35 "Паліцыя Маямі. Аддзел нораваў". 5-я серыя.
22.35 Часінка.
23.30 "Кафэ Абломаў".

Тэатры

11 студзеня
Пачатак у 19.00
НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ТЭАТР ІМЯ Я.КУПАЛЫ
11 студзеня — прэм'ера **"Дон Жуан вяртаецца з вайны"**, у 19.30 на малой сцэне — прэм'ера **"Госці"**.
Заказ білетаў і даведкі па тэл.: 27-17-17, 27-42-02.
ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА
11 студзеня — **"Спячая прыгажуня" (балет).**

Надвор'е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае надвор'е, часам снег, мокры снег, слабая мяцеліца, месцамі галалёд. Тэмпература паветра ў Гродне, Брэсце — 0—2 градусы цяпла, Мінску — каля нуля, Віцебску, Магілёве, Гомелі — 1—3 градусы марозу.

У наступныя двое сутак часам снег, 13-га — месцамі мяцеліца. Тэмпература ўначы — 2—7, удзень — 0—5 градусаў марозу.

Астранамічны каляндар — 11.01

Узыход і захад сонца: Мінск — 8.23, 16.11; Віцебск — 8.20, 15.54; Магілёў — 8.12, 16.00; Гомель — 8.02, 16.05; Гродна — 8.37, 16.27; Брэст — 8.30, 16.36.

Даўжыня дня ў Мінску — 7 гадзін 48 мінут.

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА
Даведкі па тэл.: 68-28-70, 68-25-59.
Рэкламнае бюро — тэл. (0172) 68-28-11, тэл./факс: (0172) 68-25-29, 68-25-28.
Адрас рэдакцыі: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.
Індэкс 63868
Заснавальнік — Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь.
Адрас: Мінск, вул. К. Маркса, 38.
Выходзіць штодзённа, акрамя нядзелі і панядзелка. 250 разоў у год.
Падпісана ў друк у 19.10.
Газета аддрукавана ў друкарні выдавецтва "Беларускі Дом друку". Адрас: Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Спосаб друку — афсетны, фармат А-2
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА